

'פניני באר בשדה'
שושני השדה
מתוך התבוננות בפסוקי
פרשת שמות

המבט על 'שושני השדה' שבתוך פסוקי הפרשה מחזירה אותנו לימי גלות מצרים, שיעבוד גירות עוני מחסור צער וייסורים. פסוקי הפרשה יחד עם מדרשי חז"ל על הפרשה ומפרשי המקרא מתארים לנו את הראשונה שבגלויות ישראל שבעצם גם כל הגלויות נקראים על שמו 'גלות מצרים' על שם שהם מצירים לישראל.

בני ישראל נאנחים צועקים נאנקים זועקים משוועים לישועה... זה נמשך עוד שנה ועוד שנה... עוד עשר שנים ועוד עשר שנים... עוד מאה שנה ועוד מאה שנה... הסוף אינו נראה לעין... זה מייאש, זה מתסכל, כל הדור של בני יעקב והנכדים כבר הלכו לעולמם, הדורות כבר התחלפו זה פעם פעמיים וכמעט שלוש, ועדיין ישועה אינה מבצבצת מול העיניים.

* * *

ברגע מסוים הצרות נעשים כל כך קשים, המרירות כל כך מרקיעה שחקים, עד שעמרם נותן לבתו שנולדה לו מאשתו יוכבד את השם מרים, על שם כי בימיו רבתה המרירות...

עמרם, גדול הדור, כבר אינו יכול לסבול את המשא הכבד של הבאת דורות נוספים כאשר לפעמים הם נשחטים אחד אחר השני לצורך האמבטיות של ריפוי העריץ פרעה לרפאותו מחוליו... ולפעמים מתוך הגזרה של העריץ למילדות העבריות 'אם ראית בן והמיתן אותו'... וכאשר כבר נגזר מפורשות 'כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו' הוא פשוט קם ועושה מעשה ומגרש את אשתו, עד שעמדו כל ישראל וגירשו נשותיהם... זהו! כמה אפשר עוד לסבול?!

בת קטנה יש לו לעמרם, מרים, היא נעמדת על רגליה מול אביה הגדול ומטחת בו תוכחת מוסר: אבא גזרתך קשה משל פרעה, אתה גוזר גם על הנקבות שלא יבואו לעולם... עמרם מקבל את התוכחה 'וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי', ליקוחין חדשים עשה בה, החזיר את גרושתו ועמדו כל ישראל והחזירו גם הם נשותיהם...

ואז, נולד מושיען של ישראל, ומתמלא הבית כולו אורה, 'ותרא אותו כי טוב', נולד מהול, הנה הנה הישועה כבר בידיים... התינוק המושיע כבר כאן...

* * *

אבל אוי ואבוי, לא עברו רק כמשלוש חדשים, והנה שוד ושבר, גם אותו צריך לזרוק ליאור ובתוך תיבת גומא שמים אותו ליד הקנה סוף...

והיא, כן העלמה הקטנה, שרואה דברים למרחוק, שבסופו של יום, אחרי כשמונים שנה, היא עומדת יחד עם רבבות אלפי ישראל יחד עם רבבות נשות ישראל 'ותקח מרים את התוף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות ותען להם מרים שירו לד' כי גאה גאה'... אבל עכשיו, מול עיניה הבוכיות, היא רואה איך שהיא רק גרמה צער איום ונורא להוריה, היא הכריחה אותם לחזור אחד לשני מתוך התקווה הגדולה שלה... אבל עתה הכול נשבר, הכל הולך לטמיון, 'ותתצב אחותו מרחוק לראות מה יעשה לו'...

ובתוך כל הצער והמצוקה היא עדיין לא מאבדת עשתונות. היא לא נכנעת, היא לא נשברת, היא תופסת יוזמה... דבר ראשון לא להתרחק, לא להתייאש...

כן, נכון, מצד אחד הנה הנה מלך המשיח, הנה הנה הישועה כבר בידיים, הוא כאן לידי ממש, בידיים ממש... אבל מצד שני 'אסור לדחוק את השעה', 'ותתצב אחותו מרחוק', זה עדיין רחוק הישועה, זה עדיין מצב של 'מרחוק ד' נראה לי'... 'ממרחק תביא לחמה'...

זה בסוד הכתוב 'וירא את המקום מרחוק', כי גם שם היה מצד אחד כבר יצחק בידיים של אבינו הזקן אברהם, כל כלל ישראל בידיו, עתיד כל הדורות בידיו, אבל מצד שני, לעת עתה, יש מצב של 'קח נא את בנך את יחידך והעלה אותו לעולה על אחד ההרים אשר אומר אליך'...

וואו כמה קרוב כמה רחוק...

* * *

כן, כך גם מרים רואה את מוישל'ה, הנה הוא כאן, הוא טוב, הוא מלא אור, אבל הוא גם בוכה, 'והנה נער בוכה', והיא עומדת מרחוק ומצפה לראות מה יקרה? איך הישועה בוא תבוא הרגע? איך בורא כל עולמים מסבב כל הסיבות הולך להפגיע גם הפעם?

והנה, לא יאומן כי יסופר, בתיה בת פרעה בעצמה, בת העריץ הרשע והאכזר שעושה כל מה שביכולתו בכדי להרוג ולכלות ולגדוע את מושיען של ישראל... אבל המסבב כל הסיבות עליו נאמר 'ואתה מרום לעולם ד', לעולם ידך על העליונה, ובתיה בת פרעה יורדת עם נערותיה ורוחצת על הים, היא רוחצת עצמה גם מגילולי בית אביה, והיא מבחינה ב'תיבה' השטה לה על המים... היא שולחת את אמתה, היא פותחת ורואה את הנער הבוכה...

והעלמה, הזריזה המלאה תקווה בתוך מעוף צער וצוקה, משחילה מילה, 'האלך וקראתי לך אשה מינקת מן העבריות?' כן, לא פחות ולא יותר, היא מביאה את האמא, את יוכבד... 'ותאמר לה בת פרעה הליכי את הילד הזה והינקוהו לי', היא עוד משלמת לה על זה... 'והשיב לב בנים על אבות ולב בנים על אבותם', 'ושבו בנים לגבולם'...

* * *

נכון, הישועה עדיין רחוקה, רחוקה מאוד, 'ויגדל הילד ותביאהו לבת פרעה', זה עוד ייקח כשמונים שנה... אבל זה מתקדם, זה מתקדם צעד אחר צעד...

עשרות שנים של התבודדות עובר על משה רבנו, רועה צאן, עובר כמה וכמה מדינות, מדרשי חז"ל נפלאים יש מה שעבר על משה באותם עשרות בשנים... הוא פגש בסופם את הגילוי שכינה במראה הסנה ומוטלת עליו שליחות לחזור מצריימה ללכת לגאול את ישראל, כאשר הוא מקבל גם אזהרה מראש: זה לא הולך להיות קל, זה הולך להיות קשה, קשה מאוד, קשה ביותר...

משה מנסה להתחמק מהשליחות אבל הבורא כל עולמים מכריחו לקחת את התפקיד הקשה והמסובך, משה מקבל את מטה האלוקים הוא מקבל הוראות ברורות איך להתנהג, הוא יוצא לדרך, הוא פוגש את אחיו אהרן שבא להיות לו לעזר, הוא ביחד עם אהרן מתחילים את העבודה הקשה והמסובכת...

* * *

עם בני ישראל מקבלים את ה'בשורה הטובה' דווקא בקלות, וישמע העם וישתחוו, קדו קידה על בשורת הגאולה... אבל מול הרשע העריץ זה מתחיל להיות קשה ומסובך פי כמה וכמה, ובמקום גאולה לישראל מתחיל להיות צרות צרורות, 'תכבד העבודה', 'נרפים אתם נרפים', ואחדים מבני ישראל טחים במשה ואהרן 'ירא עליכם ד' וישפוט אשר הבאשתם את ריחינו בעיני פרעה ובעיני עבדיו'...

משה נשבר, משה פונה בטענות ואמתלאות לפני הבורא כל עולמים: 'למה זה הרעות?' 'למה זה שלחתי?' 'ומאז באתי לפרעה הרע לעם הזה והצל לא הצלתי?' למה עשית לי כל זה, הרי התווכחתי אתך שבעה ימים שאינני יכול להיות הגואל?

כן, חברים... המסר ברור, המסר חד, כך בדיוק מתגלגלת לה היציאה מהגלות, הגלות הכללית של כלל ישראל, בגלויות השונות, ומהגלות האחרון שכולנו כבר מצפים לראות איך היא תסתיים ואיך היא תיגמר בניסי ניסים ובנפלאות עצומות, וכך גם מתגלגל לה הישועה הפרטית, הישועות הפרטיות, היציאה מן המצר הפרטי מן הגלות של מצרים הפרטית...

כן כן, כך גם בדיוק גם עם המצב הקשה של החששות הכבדים שקיים כעת בעולם מי יודע מה יולד יום בעקבות המלחמה העקובה מדם בין רוסיה לאוקראינה... וגם מהמצב המתחדש והמתמשך שעובר שוב ושוב על חלקים גדולים של יושבי תבל עם ההתפשטות המחודשת של מגיפת הקורונה על כלל כל חלליה ונזקיה... ועל כלל כל הווריאנטים שבה 'דלתא' ו'אומריקן'...

אנא! אל תשברו! אל תתייאשו! הגאולה בוודאי בוא תבוא, נכון, יש מריריות בדרך, זה לוקח שנים... אבל היא בוודאי בוא תבוא! 'עתה תראה אשר אעשה לפרעה, כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו'...

אמן כן יהי רצון בעגלא ובזמן קריב